

Cirkulärnr: 2002:117
Diariernr: 2002/2720
Handläggare: Henrik Berggren
Siv Stjernborg
Sektion/Enhet: Finanssektionen
Datum: 2002-12-20
Mottagare: Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans
Rubrik: Budgetförutsättningar åren 2003–2006
Bilagor: Bilaga 1: Skatter och bidrag 2003–2006 (kommunspezifisk, endast till ekonomikontoren)
Bilaga 2: Befolkning i olika åldersklasser per den 1 november 2002
Bilaga 3: Definitivt taxeringsutfall och slutavräkning för år 2001
Bilaga 4: Kostnadsutjämning år 2003, kronor per invånare
Bilaga 5: Totala kommunala skattesatser år 2003
Bilaga 6: Real annuitetsmetod
Bilaga 7: Arbetsgivaravgifter för åren 2002 och 2003
Bilaga 8: Beställningsblankett Modellverktyget "Skatter och bidrag" för år 2003
Bilaga 9: Justerad inkomstutjämning 2003 och 2004

Finanssektionen
Henrik Berggren
Siv Stjernborg, EJ

2002-12-20

Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans

Budgetförutsättningar åren 2003–2006

I detta cirkulär presenterar vi:

- Definitivt taxeringsutfall för inkomståret 2001
- En ny skatteunderlagsprognos 2002–2006
- Utvecklingen av det generella statsbidraget 2003–2006
- Definitiv beräkning av kostnadsutjämningen 2003
- Kommunvisa beräkningar av skatter och bidrag 2003–2006 (*bilaga 1*)

Prognosen visar på en svagare utveckling av skatteunderlaget. Orsaken är fortsatt lågkonjunktur. Det definitiva utfallet för 2001 som kom den 26 november var däremot starkare än vi tidigare bedömt. Med hänsyn taget till det blir det enbart mindre nedrevideringar i de totala skatteintäkterna för prognosperioden.

Definitivt taxeringsutfall för inkomståret 2001

Enligt Riksskatteverkets definitiva taxeringsutfall (2002-11-26) för inkomståret 2001 ökade den beskattningsbara inkomsten i riket med 6,36 procent. Medelskattekraften uppgår enligt det definitiva utfallet till 132 193 kronor per invånare den 1.11.2000.

Skatteunderlagsökningen år 2001 blev 0,2 procentenheter starkare än Kommunförbundets bedömning i september (cirkulär 2002:90).

Jämfört med RSV:s första preliminära utfall i augusti var det en ökning med 0,6 procentenheter. Det var en svagare ökning än 2001 års preliminära taxe-

ring. Men ungefär lika stor som 1999 och 2000 års preliminära taxeringar, se tabell 1.

Tabell 1. Preliminära taxeringsutfall 1999, 2000, 2001 samt 2002

	Aug	Sep	Okt	Dec	Skillnad aug–dec
Taxering 99	4,04	4,11	4,17	4,72	–0,68
Taxering 00	5,02	5,14	5,23	5,65	–0,63
Taxering 01	6,52	6,71	6,82	7,47	–0,95
Taxering 02	5,76	5,94	6,03	6,36	–0,60

De samhällsekonomiska förutsättningarna¹

Utsikterna för de närmaste årens samhällsekonomiska utveckling ser nu påtagligt sämre ut än i våras. Den konjunkturförstärkning de flesta konjunkturbedömare räknade med skulle komma under hösten 2002 väntas nu visa sig först nästa höst. Därmed ser 2003 ut att bli tredje året i rad med en förhållandevis svag tillväxt. För åren 2004 och 2005 gör vi ingen prognos utan antar att ekonomin närmar sig sin långsiktiga trendutveckling, vilken dessa år ger en god tillväxt.

Modest tillväxt 2002 och 2003

Den svenska ekonomin har hittills stått emot konjunkturavmattningen relativt väl, beroende på en svag krona och en expansiv finanspolitik. Indikationer på ökade problem i ekonomin blir dock allt tydligare. Den internationella återhämtningen låter vänta på sig. Osäkerheten på de finansiella marknaderna kvarstår. Den svaga internationella konjunkturen hämmar exporttillväxten och investeringsökningarna i industrin blir därmed begränsade. Den inhemska efterfrågan försvagas då kommuner och landsting höjer skatten samtidigt som finanspolitiken går från att vara expansiv till svagt åtstramande. Detta är några av förklaringarna till den utdragna svaga konjunkturutvecklingen. Sammantaget medför det att BNP i år kommer att öka med ca 1,5 procent och nästa år med 1,8 procent.

Försiktiga hushåll trots kraftig ökning av hushållens inkomster

Hushållens reala disponibla inkomster ökar mycket kraftigt år 2002 motsvarande cirka 5 procent till följd av bland annat statliga skattesänkningar och införandet av maxtaxan i barnomsorgen. Med hänsyn till de kraftiga inkomstförstärkningarna har hushållens konsumtion ökat relativt måttligt. Nästa år bidrar kommunsektorns väntade skattehöjningar till att dämpa hushållens konsumtionsefterfrågan (motsvarar en köpkraftsindragning på 7–8 miljarder kronor). Det blir således betydligt svagare inkomstökningar för

¹ En mer utförlig beskrivning över konjunkturbedömningen finns i Kommunernas ekonomiska läge – december 2002.

hushållen och vi räknar med en viss dämpning i ökningen av hushållens konsumtionsutgifter för 2003.

Tabell 2. Försörjningsbalans
Procentuell förändring från föregående år

	2001*	2002	2003	2004	2005
Hushållens konsumtionsutgifter	0,2	2,4	1,7	2,6	2,9
Offentliga konsumtionsutgifter	1,4	2,0	0,9	0,8	0,7
Statliga	0,0	0,5	0,5	0,5	0,5
Kommunala	1,9	2,6	1,1	0,9	0,8
Kommuner	1,3	2,0	0,9	0,7	0,7
Landsting	3,3	3,9	1,6	1,5	1,0
Bruttoinvesteringar	1,5	-3,0	3,0	5,0	6,5
Lagerinvesteringar, i % av BNP	-0,5	-0,4	0,0	0,0	0,0
Export	-1,4	4,0	4,6	5,0	6,5
Import	-3,9	2,8	4,7	5,6	7,2
BNP	1,2	1,5	1,8	2,4	2,9

* Prognosen gjordes före SCB reviderade utfallet avseende år 2001. Ökningstakten i BNP har nu reviderats ned till 0,8 procent.

Svag sysselsättningsökning de närmaste åren

Arbetsmarknaden har varit förhållandevis stabil under den nu aktuella konjunkturförsvagningen. Den öppna arbetslösheten ligger stadigt kring 4 procent av arbetskraften. Det har dock skett en viss uppgång av antal personer i arbetsmarknadspolitiska åtgärder under hösten. Sammantaget är det ca 6,5 procent av arbetskraften som är i åtgärder eller arbetslösa, vilket är oförändrat jämfört med år 2001. Vi bedömer att arbetslösheten kommer att ligga kvar kring 4 procent under prognosperioden.

I vår bedömning antar vi att konjunkturuppgången dröjer och att det blir en svag tillväxt även nästa år. Mot slutet av år 2003 stärks dock den internationella konjunkturen och efterfrågan ökar. Sysselsättningen mätt i arbetade timmar stiger trots detta endast relativt måttligt. En förklaring till den förhållandevis måttliga sysselsättningsökningen är att befolkningen främst växer i åldrar med lågt arbetskraftsdeltagande. En annan förklaring är den höga sjukfrånvaron.

Timlönerna ökar med 4 procent

Under det senaste halvåret har inflationstakten dämpats påtagligt. Sjunkande importpriser och en lugnare löneutveckling antas dämpa inflationstrycket nästa år. Sammantaget bedöms inflationen under prognosperioden utvecklas i linje med Riksbankens inflationsmål.

Timlöneökningarna var stora 2001. Men den svagare efterfrågan har lett till att ökningstakten nu har dämpats, särskilt inom den privata sektorn. I kommunerna är dock ökningstakten fortfarande relativt hög. Sammantaget ser

det ut som att timlönerna i ekonomin i genomsnitt kommer att öka med 4 procent för prognosperioden.

Tabell 3. Vissa nyckeltal för den ekonomiska utvecklingen
Procentuell förändring från föregående år om ej annat anges

	2001	2002	2003	2004	2005
Real disponibel inkomst	3,0	4,9	2,3	2,7	2,7
Arbetade timmar	0,5	-0,5	0,1	0,5	0,6
Timlön	4,3	3,9	4,0	4,0	4,0
Lönesumma	5,9	3,4	4,1	4,5	4,6
Arbetslöshet (% av arbetskraften)	4,0	4,1	4,0	3,9	3,7
KPI, genomsn. förändring	2,6	2,4	2,0	2,0	2,0
Prisbasbeloppet, kr	36 900	37 900	38 600	39 400	40 200

Skatteunderlagets utveckling åren 2002–2006

Skatteunderlaget ökar måttligt

Den svagare utvecklingen i den svenska ekonomin har medfört att ökningstakten i lönesumman dämpats betydligt, från ökningstal kring 6–7 procent 2000–2001 till 3–4 procent i år. De ökade transfereringarna för främst sjukersättningar och pensioner har dock motverkat fallet i de beskattningsbara löneinkomsterna. Vår bedömning är att skatteunderlaget år 2002 ökar med 4,4 procent efter justeringar för regelförändringar. Även för åren därefter bedömer vi att de beskattningsbara inkomsterna kommer att öka i den takten, eller med 4,0–4,5 procent per år under perioden 2003–2006. Det är en betydligt svagare ökningstakt än för perioden 1999–2001, då skatteunderlaget ökade med ca 5,5–6,0 procent per år.

Stora effekter av regelförändringar

Det faktiska skatteunderlaget ökar extra mycket på grund av de skatteförändringar som genomförs under perioden. När skatteunderlaget, och därmed skatteintäkterna, förändras till följd av statliga beslut så regleras det oftast med en motsvarande förändring av det generella statsbidraget. Regelförändringarna går år 2003 i båda riktningarna. Ökade grundavdrag ersätter skatte-reduktion samtidigt som de beskattningsbara pensionsinkomsterna ökar när det särskilda grundavdraget för pensionärer slopas. Även den "gröna växlingen" påverkar skatteunderlaget då låg och medelinkomsthushållen får ökade grundavdrag i utbyte mot de högre energipriserna.

De beräkningar som ligger till grund för den föreslagna regleringen för ändrade pensions- och grundavdragsregler är emellertid osäkra och den reglering som görs av 2003 års statsbidrag är därför preliminär. Regeringen avser att under nästa år återkomma med ett förslag till slutlig reglering, då ett bättre underlag för beräkning av effekterna finns tillgängligt. Vi har här ut-

gått ifrån finansdepartementets beräkningar. Det är en fördel eftersom det blir konsistent med de förändringar som görs i statsbidraget.

Det finns dock ett undantag från detta. Den "gröna växlingen" mellan ökade energiskatter och ökade grundavdrag blev haltade i budgetpropositionen. Regeringen och stödpartierna kom i sista stund överens om en ytterligare höjning av energiskatten. Men man hann inte föreslå någon ökning av grundavdragen för denna ytterligare höjning av energiskatten. Riksdagen har nu beslutat att grundavdraget skall öka för att kompensera låg och medelinkomsttagare för denna ytterligare höjning av energiskatten. Detta innebär att grundavdragen ökar med 1,5 miljarder kronor, vilket medför att skatteunderlaget minskar med 0,1 procentenheter. Den sänkta ökningstakten kompenseras med ett i motsvarande takt utökat generellt statsbidrag. På grund av detta ändras vår prognos till 5,4 procent år 2003. Men prognosen exklusive regelförändringar förblir oförändrad.

Tabell 4. Utveckling av det kommunala skatteunderlaget samt regelförändringar
Procentuell förändring

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Skatteunderlag	6,4	5,4	5,4	4,6	4,7	4,2
Regelförändringar	0,9	1,0	1,4	0,0	0,0	0,0
Egenavgift	1,5	1,5				
Grundavdrag – skattereduktion	-0,6	-0,5	-1,1			
Grundavdrag – energiskatteväxling			-0,7			
Grundavdrag – energiskatteväxling 2			-0,1			
Pensionssystem (inkl. avdragsjustering)			3,3			
Skatteunderlag exkl. Regelförändringar	5,5	4,4	4,0	4,6	4,7	4,2

Ett problem är att regeringen inte har förändrat sina uppräkningsfaktorer med hänsyn till detta.ⁱⁱ Detta medför att kommunerna kommer att erhålla ett något för "högt" preliminärt skatteunderlag. De preliminära skatteunderlagen brukar emellertid vara osäkra och bygger på prognoser, varför detta ändå kan anses vara ett litet problem. I sammanhanget bör nämnas att regeringen har en betydligt högre prognos för skatteunderlagstillväxten 2003 än vad vi har och detta kan komma att innebära att det blir negativa slutavräkningar i slutändan.

ⁱⁱ Enligt lagen kan inte regeringen ändra de fastställda uppräkningsfaktorerna 2 veckor efter att budgetpropositionen presenterats.

**Tabell 5. Skatteunderlagsprognos och bidrag från olika komponenter
Procentuell förändring från föregående år**

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Timlön	3,4	3,0	3,1	3,0	3,0	3,0
Sysselsättning	0,4	-0,4	0,1	0,4	0,5	0,1
Sociala ersättningar	1,2	1,8	3,0	1,4	1,3	1,1
Övriga inkomster	0,9	0,2	0,0	0,2	0,2	0,2
Avdrag	0,5	0,7	-0,8	-0,3	-0,3	-0,2
Summa	6,4	5,4	5,4	4,6	4,7	4,2
Regeleffekter	0,9	1,0	1,4	0,0	0,0	0,0
Summa exkl. regeleffekter	5,5	4,4	4,0	4,6	4,7	4,2

**Tabell 6. Olika skatteunderlagsprognoser
Procentuell förändring från föregående år**

	2002	2003	2004	2005	2006
Lf+SK dec 2002	5,4	5,4	4,6	4,7	4,2
Lf +SK okt/sep	5,4	5,8	4,8	4,6	
Fastställda uppräkningsfaktorer	5,0	6,1			

Noterbart är också att vi räknar med en större ökning av skatteunderlaget 2002 än regeringens prognos i budgetpropositionen. Skillnaden förklaras framförallt av att regeringen räknar med långsammare tillväxt av lönesumma och sociala ersättningar. Men för 2003 räknar regeringen med en större ökning av skatteunderlaget än vad vi gör i vår prognos. Skillnaden förklaras i huvudsak av att regeringen räknar med en större ökning av de beskattningsbara pensionerna och till mindre del att man inte har med den senaste ökningen av grundavdragen i prognosen.

Jämfört med föregående bedömning av skatteunderlaget (cirkulär 2002:90) är det en svagare utveckling av skatteunderlaget framförallt 2003, då skatteunderlaget bedöms bli 0,4 procentenheter lägre. År 2004 och 2005 är enbart ett par tiondelar svagare. Denna nedrevidering uppvägs till viss del av att utfallet 2001 var starkare än vi tidigare räknat med.

Tabell 7. Underlag för beräkningar av skatteunderlaget m.m. för åren 2002–2006 enligt vår nya prognos

	2002	2003	2004	2005	2006
Befolkning, riket	8 908 146	8 939 367	8 970 667	9 001 309	9 031 679
Befolkning, procentuell förändr.		0,350	0,350	0,342	0,337
Medelskattkraft kr/inv.					
Fastställt för 2001 till 2002	138 374	146 302			
SK prognos	138 901	145 890	152 068	158 674	164 782

Slutavräkningen av 2001, 2002 och 2003 års skatteintäkter

Enligt det definitiva taxeringsutfallet blir **slutavräkningen av 2001 års skatteintäkter** *plus* 629 kronor per invånare den 1.11.2000. Avräkningen regleras i januari år 2003.

Enligt en rekommendation från Rådet för kommunal redovisning ska avräkningarna periodiseras. Med den av regeringen i september 2001 fastställda uppräkningsfaktorn för år 2001 blir prognosen enligt rådets rekommendation för detta år *plus* 437 kronor per invånare 1.11.2000. Korrigeringen år 2002 blir *plus* 192 kronor per invånare 1.11.2000.

**Tabell 8. Slutavräkning för 2001 års skatteintäkter
Kronor per invånare**

	Bokslut 2001 Prognos enl. rådet	Bokslut 2002 Korrigerings enl. utfall	Januari 2003 Totalt enl. utfall
Slutavräkning 2001	437	192	629

Slutavräkningen för 2002 blir enligt det definitiva taxeringsutfallet för 2001 samt vår nya prognos för år 2002 *plus* 306 kronor per invånare 1.11.2001. Avräkningen regleras i januari 2004.

Med den av regeringen i oktober 2002 fastställda uppräkningsfaktorn för år 2002 samt utfallet av taxeringsutfallet för 2001 blir prognosen för detta år *plus* 198 per invånare den 1.11.2001. Korrigeringen **år 2003** enligt Kommunförbundets prognos blir *plus* 108 kronor per invånare den 1.11.2001

Tabell 9. Slutavräkning för 2002 års skatteintäkter
Kronor per invånare

	Bokslut 2002 Prognos enl. rådet	Bokslut 2003 Korrigerings enl. utfall	Januari 2004 Totalt enl. utfall
Slutavräkning 2001	198	108	306

Vår senaste bedömning av skatteunderlagets utveckling åren 2002 och 2003 ligger lägre än de av regeringen fastställda uppräkningsfaktorerna. Detta gör att avräkningen av 2003 års skatteintäkter blir **minus 85 kronor per invånare** den 1.11.2002. Om denna prognos skulle stå sig hela perioden ut blir det en återbetalning av skattemedel till staten i januari 2005.

Kommunernas skattesatser 2003

Enligt den preliminära sammanställningen från SCB är det 71 kommuner som höjer sin skattesats 2003. Antalet kommuner som sänker är 3 stycken. Den genomsnittliga skattesatsen uppgår till 20,70 procent. Detta är en ökning med 0,17 procentenheter jämfört med 2002.

I *bilaga 5* redovisas kommun- och länsvisa uppgifter.

Definitiva beräkningar av statsbidrag och utjämning

Definitiv kostnadsutjämning för bidragsåret 2003

Statistiska centralbyrån (SCB) har gjort definitiva beräkningar av kostnadsutjämningen för bidragsåret 2003. Kommunens definitiva bidrag eller avgift samt utfallet i de olika delmodellerna framgår av *bilaga 4*. För mer detaljerade uppgifter och bakgrundsdata hänvisas till SCB:s webbplats.

För de flesta kommuner innebär uppdateringen av kostnadsutjämningen inga stora förändringar jämfört med de preliminära beräkningarna i september (cirkulär 2002:90). Förändringar beror på uppdateringen av skattekraften i barnomsorgsmodellen samt de definitiva siffrorna över nettoprisindex.

Frågor angående beräkningarna av kostnadsutjämningen kan ställas till Helena Karlsson tfn 019-17 63 56 eller Tomas Johansson tfn 019-17 64 26, Statistiska centralbyrån i Örebro.

Justerad inkomstutjämning

Sedan bidragsåret 2001 justeras inkomstutjämningen för vissa kommuner. Orsaken till detta är att man vill undvika så kallade negativa marginaleffekter av skatteinkomster efter inkomstutjämningen vid en ökning av skatteunderlaget.

Denna effekt kan endast uppstå i de kommuner där den länsvisa skattesatsen i inkomstutjämningen överstiger den egna skattesatsen. År 2002 är det 18 kommuner där den länsvisa skattesatsen är högre än den egna.

Man har valt att justera inkomstutjämningsen för de kommuner där den länsvisa utgör 95 procent eller mer av den egna skattesatsen. För att minska påverkbarheten används skattesatsen ett år före bidragsåret. År 2003 är det 81 kommuner vars inkomstutjämnings räknas enligt det justerade beräkningssättet. Då ett flertal av dessa kommuner höjer skatten 2003 kommer gruppen att minska till 73 stycken 2004, se *bilaga 9*.

Åldersrelaterat statsbidrag

Det åldersrelaterade statsbidraget är en del av det generella statsbidraget.

Kommunens bidrag beräknas utifrån antalet personer i åldersgrupperna 7–15, 16–18, 65–74, 75–84 samt 85 år och äldre. För varje person i vardera åldersgruppen per den 1 november året före inkomståret får kommunen ett visst antal kronor. Antalet kronor per person för respektive åldersgrupp och år framgår av tabell 10. Skillnaden jämfört med tidigare beräkningar i cirku-
lär beror på befolkningsuppgifter per den 1 november 2002.

Tabell 10. Åldersrelaterat statsbidrag per person och åldersgrupp åren 2002–2006

Kronor per invånare

Åldersgrupp	2002	2003	2004	2005	2006
7–15 år	2 620	2 621	2 621	2 621	2 621
16–18 år	3 473	3 371	3 371	3 371	3 371
65–74 år	369	365	365	365	365
75–84 år	1 883	1 864	1 864	1 864	1 864
85–w år	6 888	6 873	6 873	6 873	6 873

Regeringen förlängde det åldersrelaterade statsbidraget till och med 2004 i budgetpropositionen för 2002. Något beslut om åldersrelaterat statsbidrag finns inte för åren 2005 och 2006. Hur det åldersrelaterade statsbidraget ska hanteras efter 2004 är en av de frågor som Utjämningskommittén ska utreda. I våra beräkningar har vi antagit att gällande beloppet även fördelas efter ålderskriterier 2005 och 2006.

Tabell 11. Åldersrelaterat statsbidrag 2002–2006

	Utfall		Prognos		
	2002	2003	2004	2005	2006
Åldersrelaterat statsbidrag, mnkr	6 740	6 740	6 740	6 740	6 740
Genomsnitt kr per invånare	758	754	751	749	746
Min, kronor per invånare	618	617	615	613	611
Max, kronor per invånare	994	987	984	980	977

Nivåjustering

Underskottet i utjämningsystemet redovisas under rubriken "nivåjustering". Underskottet beror främst på att införandetilläggen är större än införandeavdragen, men även den justerade inkomstutjämnningen samt under/överskott i kostnadsutjämnningen.

Beloppet betalas av alla kommuner med ett avdrag i kronor per invånare. För år 2003 blir avdraget 201 kronor per invånare den 1.11.2002.

Åren 2004 till 2006 ökar nivåjusteringen något. Kostnaden för de fasta införandetilläggen ökar då befolkningen ökar. Även kostnaden för den justerade inkomstutjämnningen ökar under perioden.

Tabell 12. Nivåjustering 2002 till 2006

	Utfall		Prognos		
	2002	2003	2004	2005	2006
Över/underskott i kostnadsutjämnning	5	5
Införanderegler	-192	-186	-173	-176	-178
Justerad inkomstutjämnning	-14	-21	-21	-22	-23
Totalt	-201	-201	-194	-198	-201

Införanderegler

I samband med översynen av kostnadsutjämnningen år 2000 skapades ett fast införandetillägg, det vill säga ett tillägg som inte trappas av. Beslut om dessa finns fram till och med år 2004. Det är 49 kommuner som erhåller dessa tillägg och för några av kommunerna rör det sig om belopp som överstiger 2 000 kronor per invånare.

Tas de bort utan någon form av kompensation blir effekterna stora för de enskilda kommunerna.

Hur de fasta införandetilläggen kommer att hanteras efter 2004 är en av de frågor som Utjämningskommittén ska utreda. I avvaktan på kommitténs förslag har vi låtit de fasta tilläggen ligga kvar i beräkningen för år 2005 och 2006. Det är inte helt säkert att kommunerna kompenseras fullt ut för de belopp som gäller år 2004.

För de kommuner som 2005 fortfarande inte har erhållit hela den positiva bidragsförändringen av tidigare systemomläggningar har vi låtit infasningen fortsätta även år 2006.

Invånarrelaterade statsbidrag

I tabell 13 redovisas det invånarrelaterade statsbidraget 2002–2006. I tabellen särredovisas vissa delar som vi bedömt kan vara av intresse. Det som har justerats sedan cirkulär 2002:90 är regleringen avseende de ökade grundavdrag p.g.a. de "extra" ökade energiskatterna på 308 miljoner.

Tidigare räknade vi med en positiv slutreglering på momsontosystemet med 323 miljoner. Aktuell bedömning är plus 174 miljoner, vilket gjort att statsbidraget sänkts med skillnaden på 149 miljoner.

Tabell 13. Invånarrelaterat statsbidrag 2002–2006
Miljoner kronor

	2002	2003	2004	2005	2006
Totalt enligt cirkulär 2002:90	51 812	28 041	28 915	29 140	..
Energiöverkommelse		308	308	308	308
Korrigerig av prognos inför momsväxling			-149	-149	-149
Totalt enligt detta cirkulär	51 812	28 349	29 074	29 299	29 299
<i>varav:</i>					
Vårdöverenskommelsen	283	883	1183	1183	1183
Barnomsorgsreformen*	500	1 700	1 700	1 700	1 700
förbehållsbelopp inom äldreomsorgen	650	650	650	650	650
högkostnadsskydd inom äldreomsorgen	125	250	250	250	250

*Här ingår allmän förskola för 4–5-åringar (1 200 mnkr) samt rätt till förskola för barn till arbetslösa (300 mnkr) och föräldralediga (200 mnkr). Beloppen avser 2003 till 2006.

I tabell 14 redovisas det invånarrelaterade statsbidraget i kronor per invånare. Alla förändringar i statsbidragspåsen görs i kronor. Vad sedan beloppet blir i kronor per invånare beror på folkmängden 1 november året innan bidragsåret.

Tabell 14. Invånarrelaterat statsbidrag 2002–2006
Kronor per invånare

	2002	2003	2004	2005	2006
Totalt enligt cirkulär 2002:90	5 816	3 137	3 223	3 237	..
Energiöverkommelse		34	34	34	34
Korrigerig av prognos inför momsväxling			-17	-17	-16
Totalt enligt detta cirkulär	5 816	3 171	3 241	3 255	3 244
<i>Varav</i>					
Vårdöverenskommelsen	32	99	132	131	131
Barnomsorgsreformen*	56	190	190	189	188
förbehållsbelopp inom äldreomsorgen	73	73	72	72	72
högkostnadsskydd inom äldreomsorgen	14	28	28	28	28

* Här ingår allmän förskola för 4–5-åringar samt rätt till förskola för barn till arbetslösa och föräldralediga.

Övriga statsbidrag till kommunerna

Utöver de statsbidrag som finns med i statsbidragspåsen finns det antal andra statliga bidrag till kommunerna. I tabell 15 redovisas några av dessa.

**Tabell 15. Övriga statsbidrag till kommunerna urval
Miljoner kronor**

	2002	2003	2004	2005	2006
Personalförstärkning i skolan	1 500	2 500	3 500	4 500	5 500
Ersättning för införandet av maxtaxa inom förskolan	3 400	3 400	3 400	3 400	3 400
Kvalitetssäkrande åtgärder	500	500	500	500	500
Tillfälligt statsbidrag för höga LSS-kostnader	350	350			
Ersättning för kommuner med kraftig befolkningsminskning		150	150		

Personalförstärkning i skolan

Söks från Skolverket. Fördelas utifrån antalet personer i åldern 6–18-åringar. Mer information finns på Skolverkets webbplats:

<http://www.skolverket.se/studier/bidrag/statsbidrag.shtml>

Ersättning för införandet av maxtaxa inom förskolan samt kvalitets-säkrande åtgärder

Rekvireras från Skolverket. Fördelas utifrån kostnadsutjämnings barnomsorgsmodell. Mer information finns på Skolverkets webbplats:

<http://www.skolverket.se/studier/bidrag/maxtaxa.shtml>

Utfallsberäkningar finns på SCB:s webbplats:

<http://www.scb.se/statistik/oe0110/oe0110.asp>

Tillfälligt statsbidrag för höga LSS-kostnader

Regeringen har tidigare beslutat att ge ett tillfälligt statsbidrag till kommuner med höga kostnader enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Det tillfälliga statsbidraget omfattar 350 miljoner kronor åren 2001, 2002 samt 2003. Vilka kommuner som ska få ta del av pengarna 2003 meddelas under januari–februari 2003. Hos Socialstyrelsen kan man även nästa år ansöka om bidrag för "särskilt kostnadskrävande insatser". Socialstyrelsen skickar ut blanketter under våren 2003.

Enligt det förslag som Kommittén utjämningen av LSS-kostnader lämnad 21 november ska ett en utjämning införas från och med 2004. Betänkandet är för närvarande ute på remiss.

Ersättning för kommuner med kraftig befolkningsminskning

I den regionalpolitiska propositionen (2001/02:4) som presenterades i september 2002 redogjordes för hur statsbidraget på 150 miljoner 2003 och 2004 ska fördelas. Anslaget går till de kommuner som mellan 1990 och 2000 har haft en befolkningsminskning som understiger minus 5 procent. Ersättning lämnas med ett enhetligt belopp (36 kronor) för varje procents befolknings-

minskning utöver fem procent. Enligt denna definition är det 104 kommuner som skulle få ta del av statsbidraget år 2003 och 2004. Se beräkningar på vår webbplats:

http://www.svekom.se/ekonomi/finanser/utlagda_filer/stb_befolkningsminskning.pdf

Tillfälligt sysselsättningsstöd även år 2003

Regeringen föreslog i budgetpropositionen att det tillfälliga sysselsättningsstödet skall förlängas och även avse år 2003. Stödet går till både kommuner och landsting. Ingen förändring av utformningen av stödet är aviserat och regeringen beräknar preliminärt att detta belastar statsbudgeten med 3 miljarder kronor. Riksdagen fattar beslut om stödet den 20 december.

Kommunvisa beräkningar av skatter och bidrag

I *bilaga 1* redovisas kommunvisa beräkningar av skatter och statsbidrag. I beräkningarna ingår **inte**:

- de tillfälliga statsbidragen till kommuner med höga LSS-kostnader 2003
- det särskilda statsbidraget på 150 miljoner 2003 och 2004 till kommuner och landsting med befolkningsminskning
- ersättning för den frivilliga maxtaxan inom barnomsorgen (inklusive pengar för kvalitetssäkring)
- de riktade statsbidragen till personalförstärkningar inom skolan samt
- det tillfälliga sysselsättningsstödet 2003 och 2004

Skillnader jämfört med beräkningar i september (2002:93) beror på:

- det definitiva taxeringsutfallet för inkomståret 2001 (RSV 2002-11-26)
- definitiv statsbidragsram för 2003 samt förändrad ram för åren 2004–2006
- folkmängden per den 1 nov 2002
- ny skatteunderlagsprognos för perioden 2002–2006
- SCB:s definitiva beräkningar av kostnadsutjämningen för 2003
- SCB:s definitiva beräkningar av det åldersrelaterade statsbidraget för 2003
- SCB:s definitiva beräkningar av nivåjusteringen för 2003
- Kommunens preliminära skattesats för 2003

Som vanligt bygger beräkningarna på att kommunens befolkning och skatteunderlag ökar i samma takt som i riket samt 2003 års skattesatser. Önskar Ni beräkningar utifrån andra förutsättningar kan ni ange dessa via e-post till: marcus.holmberg@svekom.se eller henrik.berggren@svekom.se .

Gör kommunens egen intäktsprognos åren 2003–2006 med hjälp av modellverktyget ”Skatter och bidrag”

Vi håller på att uppdatera vårt modellverktyg i Excel så att Du kan göra egna beräkningar över din kommuns intäkter 2004 till 2006.

Med hjälp av vårt modellverktyg kan Du se effekten på din kommuns intäkter av olika antaganden om:

- Skattesats
- Antal invånare och åldersstruktur i den egna kommunen
- Skatteunderlagsutvecklingen i den egna kommunen
- Skatteunderlag i riket

Du får också en ökad förståelse för hur utjämningsystemets olika delar påverkas av förändringar i befolkningen och av skatteunderlagets utveckling i riket.

Vi informerar kontinuerligt i våra cirkulär om hur ändrade förutsättningar ska matas in i modellen.

Modellen är endast tillgänglig för Dig som ansvarar för kommunernas ekonomi- eller finansfunktion. Priset är för närvarande 1 500 kronor för nytilkomna användare och 750 kronor för de som uppdaterar modellen.

Modellverktyget ”Skatter och bidrag” för åren 2003–2006 beräknas vara klar för utskick vecka 4.

Beställningen kan göras på bifogad beställningsblankett, *bilaga 8* eller elektroniskt på vår webbplats www.svekom.se/ekonomi. Den kan e-postas eller postas till Birgitta Westlund, SK, 118 82 Stockholm, fax 08-452 72 26.

Modellen ”Skatter och bidrag”

I avvaktan på att 2004 års version av modellen blir klar för leverans kan 2003 års modell användas för åren 2004 till 2005.

I beräkningsmodellen ”Skatter och bidrag” behöver följande ändringar göras i ”Indatabladet”:

- Skriv in vår nya skatteunderlagsprognos för riket för åren 2002–2005 i cellerna C9–F9 (uppräkningsstalen framgår av första raden i tabell 4).
- Skriv in kommunens definitiva taxeringsunderlag i cell C20. Det definitiva underlaget framgår av *bilaga 3*.
- Skriv in rikets definitiva taxeringsunderlag i cell C19 på Indatabladet. Det definitiva underlaget framgår av *bilaga 3*.
- Ersätt uppgiften i cell B9 med formeln =B11 .
- Skriv in kommunens definitiva bidrag eller avgift för 2003 års kostnadsutjämning i cellen D79. Bidraget/avgiften framgår av *bilaga 4*.

- Skriv rikets befolkning den 1 november 2002 samt prognos för 2003 och 2004 i cellerna D29 till F29. Folkmängden framgår av tabell 7. Nuvarande formler ska ersättas.
- Skriv in kommunens befolkning per den 1 november 2002 samt Kommunförbundets prognos i cellerna D32–F32. Antalet invånare framgår av rad 2 *bilaga 1*.
- Skriv in antalet invånare 1.11.2002 i de olika åldersgrupperna i cellerna D34–D38. Antalet invånare i de olika åldersgrupperna framgår av *bilaga 2*. Välj sedan "egen prognos" på åldersbidrag i bladet "Totala intäkter".
- Skriv in de definitiva åldersrelaterade statsbidragen för åren 2003–2005 i cellerna D47–F51. Definitiva belopp för olika åldersgrupper framgår av tabell 10.
- Skriv in den nya statsbidragsramen i cellerna D43–F43. Beloppen framgår av tabell 13, rad 4.
- Skriv in den definitiva nivåjusteringen för år 2003 samt prognosen för åren 2004–2005 i cellerna D59–F59 (beloppen framgår av tabell 12).
- Skriv kommunens förändring av skattesatsen 2003 i cell D70. Förändringen aktiveras genom att "förändrad" väljs på knappen för skattesats i bladet "Totala intäkter".

Dessutom måste följande ändring göras i bladet för "Totala intäkter":

Ta bort bladets skydd. Detta görs genom att man går längst upp på skärmen till meny Verktyg och väljer Skydd/Ta bort bladets skydd och på frågan om lösenord skriver in kommun.

- Skriv den definitiva korrigeringen av 2001 års slutavräkning i cell G32 (192 kr/inv.)
- Skriv in prognosen enligt rådet på slutavräkningen för år 2002 i cell G34 (198 kr/inv.) samt korrigeringen enligt Kommunförbundets bedömning i cell H34 (108 kr/inv.).
- Skriv Kommunförbundet prognos över avräkning på 2003 års skatteinkomster i cell H36 (-85 kr/inv.). Nuvarande formel ska ersättas.

Efter att ha gjort ändringen bör skyddet återinföras genom att man på menyn Verktyg väljer Skydd/Skydda blad och på frågan om lösenord anger kommun.

Utbetalning av preliminära skatter och bidrag år 2003

Riksskatteverket (RSV) har meddelat utbetalningsdagar av skatter och bidrag under år 2003. Utbetalningsdag är den tredje vardagen efter den 17:e i varje månad. Bokföringsdag hos bank och postgiro är första bankdag efter RSV:s utbetalningsdag.

Tabell 16. Utbetalningsdag för preliminära skatter och bidrag 2002

	Utbetalningsdag	Bokföringsdag
Januari	22	23
Februari	20	21
Mars	20	21
April	24	25
Maj	21	22
Juni	20	23
Juli	22	23
Augusti	20	21
September	22	23
Oktober	22	23
November	20	21
December	22	23

Kapitalkostnader i 2004 års budget

Internränta för år 2004

Kommunförbundet presenterar årligen en intern räntesats för kommunernas beräkning av kapitalkostnader. Rekommendationen om intern räntesats utfärdas i början av varje kalenderår och avser nästkommande år. Internräntan enligt den nominella metoden syftar till att visa den genomsnittliga finansieringskostnaden för aktiverade investeringar i en kommun.

För år 2004 är internräntan beräknad till 5,0 procent och överensstämmer med Svenska Kommunförbundets och Landstingsförbundets prognos över den långa statsobligationsräntan för år 2004.

Den räntesats som rekommenderas skall främst användas vid kapitalkostnadsberäkningar för aktiverade investeringar. Det kan vid övriga tillfällen vara helt riktigt att göra andra bedömningar om räntesatser såsom vid lokala avtalsförfaranden, prissättningar eller dylikt där internräntan helt enkelt inte speglar rådande förhållande.

Ett fåtal kommuner använder i dag den reala annuitetsmetoden. Underlag för att göra beräkningar enligt denna redovisas i *bilaga 6*.

Frågor med anledning av internröntan kan ställas till Siv Stjernborg tfn 08-452 77 51, samt Anders Nilsson tfn 08-452 76 42, sektionen för ekonomistyrning.

Arbetsgivaravgifter för år 2003

Det blir kraftiga höjningar av arbetsgivaravgifterna år 2003.

Som vi tidigare redogjort för blir det kraftiga höjningar av de avtalsenliga arbetsgivaravgifterna år 2003. Det är främst på den kollektiva sjukförsäkringen AGS-KL som premien ökar kraftigt. Premien fördubblas från 0,79 till 1,70 procent. Det beror på det ökande antalet förtidspensionerade och långtids-sjukskrivna. Utvecklingen på de finansiella marknaderna är också en delförklaring till att premien nu behöver höjas kraftigt. Avgiftsbefrielseförsäkringen (AFA) höjs till 0,68 procent inkl löneskatt. Uppmärksamma dock att avgiftsbefrielseförsäkringen endast tas ut på löneandelar upp till 7,5 basbelopp. Vidare höjs premien för TGL-grupplivförsäkringen till 0,5 procent. Sammantaget ökar de kollektiva avtalsförsäkringarna från 1,70 till 2,89 eller med 1,19 procentenheter.

Även avsättningarna för den kommunala kompletteringspensionen ökar kraftigt från den tidigare rekommenderade 4 procent (4,97 procent inkl löneskatt) till 5 procent (6,21 procent inkl löneskatt). Det är för den förmånsbaserade delen av tjänstepensionen som ersätter inkomster över 7,5 inkomstbasbelopp ("taket" i det allmänna pensionssystemet) som kostnaderna stiger. Mer information om det finns i cirkulär 2002:64.

Den lagstadgade arbetsgivaravgifterna är sammantaget oförändrade. Men det blir förändringar mellan de olika avgifterna. Sjukförsäkringsavgiften höjs medan arbetsmarknads- och arbetsskadeavgifterna sänks.

Sammantaget medför detta kraftigt ökade arbetsgivaravgifter för år 2003. Dessa ökar från 39,49 år 2002 till 41,92 procent år 2003.

För år 2004 har vi ännu inga indikationer på förändrade arbetsgivaravgifter. Tills vidare får vi utgå från att dessa är oförändrade jämfört med 2003. Men vi kommer att låta KPA göra en ny prognos över den kompletterande tjänstepensionen när 2002 års löner blir klara.

Statens utgifter för sjukförsäkringen ökar för närvarande dramatiskt och diskussioner har förts om att föra över en del av sjukförsäkringens kostnader på arbetsgivaren. En sådan överföring skulle i så fall eventuellt kompenseras via en sänkning av sjukförsäkringsavgiften. För närvarande föreligger dock inga konkreta förslag. Vi återkommer med besked om det händer något.

Tabell över arbetsgivaravgifterna finns i *bilaga 7*.

Frågor om arbetsgivaravgifterna besvaras av pensions- och försäkringsgruppen på förhandlingssektionen tfn 08-452 71 00.

Tidpunkter under våren 2002

- Kommunförbundet anordnar remisskonferenser om LSS-kommitténs förslag till utjämningsystem; den 30 januari i Skåne, den 31 januari i Örebro och den 5 februari i Umeå.
- Kommunförbundet kommer att anordna en leasingkurs. Preliminära tidpunkter för detta är Stockholm i februari samt Jönköping i maj.
- Nästa skatteunderlagsprognos kommer troligen i mars.
- SCB:s preliminära uppgifter om kostnadsutjämnningen för år 2004 beräknas komma i april.
- Regeringen överlämnar vårpropositionen till riksdagen den 15 april.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Finanssektionen

Maj-Lis Åkerlund

Siv Stjernborg

Bilagor

- Bilaga 1: Skatter och bidrag 2003–2006
(kommunspecifik, endast till ekonomikontoren)
- Bilaga 2: Befolkning i olika åldersklasser per den 1 november 2002
- Bilaga 3: Definitivt taxeringsutfall och slutavräkning för år 2001
- Bilaga 4: Kostnadsutjämnning år 2003, kronor per invånare
- Bilaga 5: Totala kommunala skattesatser år 2003
- Bilaga 6: Real annuitetsmetod
- Bilaga 7: Arbetsgivaravgifter för åren 2002 och 2003
- Bilaga 8: Beställningsblankett
Modellverket "Skatter och bidrag" för år 2003
- Bilaga 9: Justerad inkomstutjämnning 2003 och 2004